

**VÁLTOZÁSOK A KATONAI FELSŐOKTATÁS VEZETŐINEK JOGÁLLÁSÁBAN
2012-2013****CHANGES IN THE LEGAL STATUS OF THE LEADERS OF MILITARY HIGHER EDUCATION
2012-2013**

A magyar felsőoktatás szervezetében, felépítésében, feladatrendszerében az elmúlt 2 évben jelentős változások mentek végbe, így kiváló eredményeket tudott felmutatni a képzés során. Az új kihívások, új képességeket és speciális felkészülést igényelnek, amely irányainak megtalálásához a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékán jogköreinek változása segítséget nyújthat, hiszen az a tisztképzésre komoly hatással van.

Serious changes took place in the last 2 years in the structure, tasks and organization of the Hungarian higher education to achieve great success in qualification. These brand new tasks require new types of capabilities, characteristic and modern training for which the consequences of the change of the competence of the dean of Faculty of Military Sciences and Military Services cause deep cause at education.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozásáról szóló 1278/2010. (XII. 15.) Korm. határozat 2010. december 25-én hatályba lépett, amelynek 2. pontjával a kormány a honvédelmi és katonai felsőoktatást végző Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, a rendvédelmi és rendészeti felsőoktatást képviselő Rendőrtiszti Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetemtől különvált, a közigazgatási felsőoktatást alaptevékenységként folytató Közigazgatástudományi Kar egyesülésével – a három intézmény hagyományainak megőrzése mellett, a szorosabb oktatási és kutatási együttműködés, valamint a hatékonyabb működtetés érdekében – elrendelte a Nemzeti Közszolgálati Egyetem létrehozását. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem a felsőfokú közszolgálati szakemberképzés bázisintézményeként, az egyesülő intézmények jogutódjaként 2012. január 1-jén megkezdte működését. A jogelőd intézmények a mai napig — figyelembe véve az önálló intézeteket is — a Nemzeti Közszolgálati Egyetem önálló egyetemi karaiként működnek.

Az említett önálló egyetemi kar a katonai felsőoktatás feladataira a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, amelynek célja a Honvédelmi Minisztérium, illetve a Magyar Honvédség részére hivatásos, szerződéses és tartalékos tisztek képzése az Alaptörvényében megfogalmazott fő feladatok, azaz Magyarország függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása katasztrófák megelőzése és elhárítása érdekében. A kar alaprendeltetésű feladatait a dékán vezetésével végzi, akinek jogköre a kar megalakulása óta az alábbiak szerint módosult.

I. AZ NKE HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR DÉKÁN JOGKÖRÉNEK VÁLTOZÁSA

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar (a továbbiakban: HHK) dékánjának jogkörét alapvetően a jogforrások két típusa határozza meg: a Magyar Honvédség jogszabályai, közigazgatási szervezetszabályozó eszközei és belső rendelkezései (a továbbiakban együtt: honvédelmi szabályzók), amelyek a dékán parancsnoki jogköreit határozzák meg a karra tartósan vezényelt¹ katonákkal szemben, illetve a nemzeti felsőoktatás jogszabályai,

¹ A Hjt. 46. § (1) bek. c), valamint az 53. § (1) bekezdése alapján történt vezénylés értendő tartós vezénylés alatt. Ennek sajátossága, hogy az 54. § (1) bekezdés alapján a tartósan vezényelt katonára részére a szolgálatteljesítés helye szerinti szervezeti elem vezetője, illetve felettese utasítást adhat, a fegyelmi, a méltatlansági és a kártérítési eljárás megindítására, az állomány tagjának jutalmazására

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

közigazgatási szervezetszabályozó eszközei és belső rendelkezései (a továbbiakban együtt: civil szabályzók), amelyek a dékán vezetői és munkáltatói jogköreit szabályozzák.

A *civil szabályzók* alapján a dékán vezetői jogkörének alapját az képezi, hogy a dékán vezeti és képviseli a HHK-t. Vezetői tevékenységét – a rektor közvetlen alárendeltségében – a helyettesei és a dékáni hivatalvezető közreműködésével végzi.² Évente köteles beszámolni az egyetem szenátusának és a kar kari tanácsának,³ továbbá hivatalból tagja,⁴ illetve elnöke is ezen szervezeteknek. A civil szabályzók rendezik a dékán munkáltatói jogait is a kar közalkalmazottaival szemben. A NKE Rektori Tanács a rektor mellett működő döntés-előkészítő, véleményező, illetve a rektor által megjelölt feladatokat ellátó testület, amelynek a dékán szintén hivatalból tagja.⁵ Ugyanígy tagja⁶ az egyetem tevékenységében, gazdálkodásában rejlő kockázatok felmérésére és megállapítására létrehozott Kockázatkezelési Bizottságnak is. A dékán rendelkezik⁷ a kinevezéshez, a felmentéshez, az előmenetelhez és a juttatásokhoz kapcsolódó, valamint a fegyelmi jogkörrel a kar alkalmazottai tekintetében. A dékán bízza meg a kar szervezeti egység vezetők helyetteseit és dönt a megbízások visszavonásáról is. A kar szervezeti egységei vezetőinek a dékán utasításokat adhat, értékeli és szervezi munkájukat.

A *honvédelmi szabályzók* által szabályozott dékáni jogkörök sokkal szerteágazóbban és számos jogforrás által szabályozzák a dékán, mint parancsnok jogkörét. Hangsúlyozandó, hogy ezek a jogkörök a Honvéd Vezérkar főnökének dékánra delegált jogkörei.

A *honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 9/2013. (VIII. 12.) HM rendelet* (a továbbiakban: Vhr.) 3. § (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Honvéd Vezérkar főnöke⁸ a 1517/763/15-68/2013. számú ügyiratával 2013. szeptember 01-jétől a Nemzeti Közszolgálati Egyetem szervezetébe vezényelt állomány tekintetében – a rektorhelyettes munkakört betöltő személy(ek) kivételével – a Vhr. 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti állományilletékes parancsnoki jogkört gyakorló szolgálati előljárónak a NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánját⁹ jelölte ki. A fentiek alapján a mai napig¹⁰ a HHK dékánja gyakorolja az állományilletékes parancsnoki jogköröket.¹¹ A legfontosabb, alapvető jogkörök a továbbiakban is megmaradtak a Honvéd Vezérkar Személyzeti Csoportfőnökénél. Ezek a karra vezényelt esetében a szolgálati viszony létesítése, módosítása, megszüntetése és az illetmény-megállapítás. Az egyes munkáltatói jogköröket — amelynek gyakorlója az állomány tagja által viselt rendfokozat szerint tagozódik — a Vhr. 2. § (1) bekezdése határozza meg. A NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar dékánja a személyi állomány szolgálati viszonyát érintő, alábbi állományilletékes (személyügyi vonatkozású) parancsnoki jogköröket kapta meg 2013. szeptember 01-jétől, amelyeket összetettségük és az eljárásrendjük pontosítása miatt külön alfejezetekben ismertetek.

és más elismerésére a szolgálatteljesítés helye szerinti szervezeti elem vezetője, illetve annak felettese javaslatot tehet, az állomány tagjának munkarendjére és a pihenőidejére a szolgálati érdek sérelme nélkül a szolgálatteljesítés helyén foglalkoztatottakra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, és a rektor a Hjt-ben meghatározottakon túl az NKE saját költségvetése terhére a vezényeltnek a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben vagy az NKE szabályzóiban meghatározott feltételekkel juttatást, támogatást, költségtérítést állapíthat meg.

² Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat 3. § (3) bek.

³ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat 8. § (8) bek.

⁴ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat 30. § (3) bek. a) pontja

⁵ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat 31. § (2) bek. c) pontja

⁶ Nemzeti Közszolgálati Egyetem Szervezeti és Működési Szabályzat 44. § (2) bek. b) pontja

⁷ Nemzeti Közszolgálati Egyetem munkáltatói mátrixa alapján

⁸ A Vhr. 3. § (3) bekezdése alapján az állományilletékes parancsnoki jogkört gyakorló szolgálati előljárót a Nemzeti Közszolgálati Egyetem esetén a Honvéd Vezérkar főnöke, a miniszter fenntartása alá tartozó, honvédségi szervezetnek nem minősülő köznevelési intézmény esetén a miniszter jelöli ki.

⁹ Dr. Boldizsár Gábor ezredes

¹⁰ Cikk lezárva: 2014. január 14.

¹¹ A Vhr. 3. § (2) bek. f) pontja alapján a Hjt. 46. § (1) bekezdés c) pontja szerinti rendelkezési állományba tartozó tagja tekintetében a szolgálati viszony létesítése, módosítása, megszüntetése és az illetmény-megállapítás tekintetében a központi személyügyi szerv vezetője, egyéb állományilletékes parancsnoki döntés tekintetében a kijelölt szolgálati előljáró illetékes.

I.1. MÁS KERESŐ TEVÉKENYSÉG ENGEDÉLYEZÉSE

A dékán a Hjt. 81. § (1) bekezdés szerinti más kereső tevékenységet engedélyezhet a Vhr. 1. mellékletének 4. pontja alapján. A HHK állományába tartozó más kereső tevékenységet csak a dékán előzetes engedélyével létesíthet, kivéve a tudományos, az oktatói, a művészeti, a lektori, a szerkesztői, valamint a jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység (a továbbiakban együtt: szellemi tevékenység) végzésére irányuló, továbbá a közérdekű önkéntes tevékenység végzésére irányuló jogviszonyt. A közérdekű önkéntes tevékenységeket a 2005. évi LXXXVIII. törvény szabályozza, amely alapján önkormányzatoknál, egyházaknál, közhasznú szervezeteknél (ide tartozik a közhasznú alapítvány, egyesület és társaság), sőt költségvetési szerveknél végezhetőek közérdekű önkéntes tevékenységek. Az előbbi szervezetek és intézmények csak az alaptevékenységük, közszolgáltatásuk és közhasznú tevékenységük körében fogadhatnak közérdekű önkénteseket. Sem az önkormányzatok, sem a közszolgáltató intézmények nem alkalmazhatnak közérdekű önkénteseket kiegészítő vagy vállalkozási tevékenységre. Fontos részletszabály, hogy ezen tevékenységeket nem csak a HHK dékánjának kell bejelenteni.¹²

A katona a szellemi tevékenység, továbbá a közérdekű önkéntes tevékenység végzésére irányuló jogviszonyt a létesítését megelőzően köteles bejelenteni, ha e jogviszony keretében végzett tevékenység a szolgálati feladataival közvetlenül összefügg, viszont a beosztása zavartalan ellátása miatt kizárólag előzetes engedély alapján létesíthet, ha a munkavégzés időtartama érinti a szolgálati beosztás szerinti szolgálatteljesítési idejét.

A HHK-n szolgálatot teljesítő katona köteles előzetesen bejelenteni, ha olyan gazdasági társaságnál vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag, amely önkormányzati, köztisztviselői többségi tulajdonban, vagy tartósan állami tulajdonban van, vagy az állami tulajdonos különleges jogokat biztosító részvény alapján delegálja, továbbá, ha a társaságban az állami közvetlen vagy közvetett befolyás mértéke – a tőkepiacról szóló törvény rendelkezései alapján számítva – legalább 50%.

A karon vezető beosztást betöltők általában más kereső tevékenységet nem folytathatnak. Kivételt képez, ha a HVK Személyzeti Csoportfőnökség főnöke a fenti jogviszonyok, valamint egyesületben, érdekképviseleti szervezetben, valamint szövetkezetben tisztség viseléséhez, alapítvány, közalapítvány kezelő szervezete tagi, vagy elnöki feladatainak ellátásához, állami alapító vagy az állami alapító által létrehozott szervezet által önállóan, illetve más állami alapítóval, állami alapító által létrehozott szervezettel vagy államháztartáson kívüli szervezettel közösen alapított (köz)alapítványban felügyelőbizottsági tagsághoz, valamint edzői, versenybírói, játékvezetői tevékenység végzéséhez, és a tanszékvezetői tevékenység folytatásához előzetesen hozzájárult.

A karon szolgálatot teljesítő katona a szolgálati feladathoz kapcsolódó közszerepléséért tiszteletdíjat nem fogadhat el. Ezen kívül köteles haladéktalanul írásban bejelenteni a dékánnak, ha vele szemben összeférhetlenségi ok merül fel, vagy ha szolgálati viszonyának fennállása alatt összeférhetlenségi helyzetbe kerül.

Amennyiben a bejelentés nem történik meg és a fenti jogviszonyok valamelyike a HHK dékánjának tudomására jut, annak megszüntetésére haladéktalanul írásban köteles felszólítani az állomány tagját. Amennyiben az illető, az összeférhetlenséget a felszólítás kézbesítésétől számított 30 napon belül nem szünteti meg, szolgálati viszonya a törvény erejénél fogva megszűnik.

I.2. A RÉSZ-SZOLGÁLatteljesítés ENGEDÉLYEZÉSE

A HHK dékánja a Hjt. 99. § (1) bekezdése szerinti rész-szolgálatteljesítés engedélyez a Vhr. 1. melléklet 4. pontja (lásd az „egyéb döntések” között) alapján.

¹² www.civil.info.hu , www.onkentes.hu honlapról, de a törvény melléklete is tartalmazza az adatlapot.

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

A HHK dékánja a karra vezényelt katona írásbeli kérelmére — legfeljebb a gyermeke 3 éves koráig — rész-szolgálatteljesítést engedélyez, ha az állomány tagjának szolgálati beosztása rész-szolgálatteljesítési időben is ellátható.

A dékán – a kérelem alapján – a szolgálati beosztáshoz tartozó munkaköri feladatok jellegének és a szolgálatteljesítés körülményeinek mérlegelésével azt vizsgálja, hogy a rész-szolgálatteljesítés engedélyezése veszélyezteti-e a szolgálat érdekét. A miniszteri rendeletben meghatározott vezetői beosztásokban rész-szolgálatteljesítés nem engedélyezhető. Nem engedélyezhető a rész-szolgálatteljesítés akkor sem, ha az a dékán számára lényegesen nagyobb munkaszervezési terhet jelentene. Heti 20 óránál rövidebb rész-szolgálatteljesítés iránti kérelem érdemi vizsgálat nélkül is elutasítható. A rész-szolgálatteljesítés engedélyezése iránti kérelem tartalmi követelményeit és elbírálásának eljárás szabályait miniszteri rendelet határozza meg.

Amennyiben a kérelmet a dékán elutasítja, azt írásban indokolni köteles.

Ha a dékán rész-szolgálatteljesítést engedélyez, az legkorábban a kérelem engedélyezését követő hónap első napján kezdődik, és az engedélyben meghatározott ideig, de legfeljebb a gyermek 3 éves koráig tart. A rész-szolgálatteljesítés tényét a munkaköri leírásban rögzíteni kell.

A felajánlott szolgálati beosztás elfogadása esetén az állomány tagját át kell helyezni.

I.3. SZERVEZETI TAGSÁG BEJELENTÉSE ÉS ENGEDÉLYEZÉSE

A I.1. fejezetben a gazdasági és non-profit szektorban, általában ellenszolgáltatás fejében végzett tevékenységek szabályait ismertettem. Ezekről meg kell különböztetni az ún. tagsági viszonyokat, amelyek sok esetben semmilyen keresetkiegészítéssel nem járnak, sőt kiadást (pl. tagsági díj) jelentenek. A Hjt. 22. § (1) bekezdése alapján a HHK-ra vezényelt katona nem csatlakozhat olyan szervezethez, amelynek tevékenysége a Honvédség feladataival ellentétes. Emellett a szolgálati viszonyhoz nem kapcsolódó szervezettel fennálló, vagy újonnan létesülő tagsági viszonyát az állomány tagja köteles írásban haladéktalanul bejelenteni a dékánnak. A tagsági viszony nem tartható fenn, vagy nem létesíthető, ha azt a dékán írásban megtiltja, mert az a katonai szolgálattal vagy a szolgálati beosztással nem egyeztethető össze, a szolgálat érdekeit sérti vagy veszélyezteti. Ezt a szabályt kell alkalmazni a politikai célt szolgáló szerveződéshez való csatlakozásra és az abban történő részvételre is, függetlenül attól, hogy annak tevékenysége vagy programja utólag válik ismertté.

I.4. A SZOLGÁLATI HELY SZERINTI TELEPÜLÉSTŐL ELTÉRŐ TARTÓZKODÁSI HELY ENGEDÉLYEZÉSE

A Hjt. 25. § (1) bekezdés szerint a HHK-ra tartósan vezényelt tartózkodási helyét a szolgálati helye szerinti településen, azaz Budapesten vagy annak vonzáskörzetében választhatja meg. E szabálytól eltérést előzetesen, írásban a dékán engedélyezhet.

A Hjt. 201. § (3) bekezdése szerint a HHK nemzetközi feladat végrehajtására felajánlott alegységhez tartozó tagja a feladat teljesítését engedélyező közjogi döntést és a készenlét elrendelését követően a szolgálati helye szerinti települést, illetve — amennyiben az nem esik egybe lakóhelyével — a lakóhelye szerinti települést csak dékán engedélyével hagyhatja el, és utazhat külföldre.

I.5. KÜLFÖLDI ÚT BEJELENTÉSE

A Hjt. 25. § (4) bekezdés szerint a HHK-ra tartósan vezényelt köteles külföldre utazását miniszteri rendeletben meghatározott módon a dékánnak bejelenteni.

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

I.6. SZOLGÁLATI IDŐ KEZDŐNAPOK MEGÁLLAPÍTÁSA, ILLETVE MÓDOSÍTÁSA

A Vhr. 1. melléklet 4. pontja alapján a HHK-ra tartósan vezényelt szolgálati idejének kezdő napjának megállapítása és annak módosítása a dékán jogkörébe tartozik. Ez alól kizárólag a tábournoki rendfokozattal rendszeresített beosztást ellátó kivétel, amely jelenleg egy főt¹³ érint.

I.7. KATONAI SZOLGÁLAT HALOTTJÁVÁ NYILVÁNÍTÁS

A Vhr. 1. melléklet 4. pontja alapján a HHK-ra tartósan vezényeltetek esetében katonai szolgálat halottjává a dékán nyilvánít. Ez alól ez esetben is kizárólag a tábournoki állománykategória kivétel.

I.8. SZOLGÁLATTELJESÍTÉSI IDŐ BEOSZTÁSA

A HHK-ra tartósan vezényelt szolgálatteljesítési idő beosztását a dékán határozza meg, amelynek során mérlegeli a HHK zavartalan működésének megfelelő szolgálatteljesítést, a HHK oktatási és tudományos feladatának jellegét, a katonák munkaköri leírásban rögzített szolgálati feladatok jellegét, ezen belül különösen a szükséges fizikai, vagy szellemi erőfeszítést, illetve fokozott figyelmet, a pihenés és a pihentetés lehetőségét, továbbá az egészséges és a biztonságos szolgálatteljesítés követelményét. A dékán munkaköri leírásban határozza meg, hogy a szolgálatteljesítés készenléti jellegű beosztáshoz kapcsolódó szolgálati rendben, vagy a folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett beosztáshoz kapcsolódó szolgálati rendben valósul-e meg.

Általános szolgálati rendben teljesít szolgálatot a tartósan vezényelt, amennyiben a szolgálati beosztásban a napi szolgálatteljesítési idő 8 óra, a heti szolgálatteljesítési idő 40 óra. A dékán az állomány tagjának indokolt kérelmére eltérő egyéni szolgálatteljesítést is engedélyezhet, feltéve, hogy az a napi 8 és a heti 40 órás szolgálatteljesítési idő mértékét nem érinti, amellyel főként a vidéken élők, és gyermeküket egyedül nevelők esetében szokott élni. Viszont nem határozhat meg a dékán általános szolgálati rendet akkor, ha a feladatok készenléti vagy ügyeleti szolgálat szükségességét támasztják alá.

Fontos szabály, hogy készenléti jellegű beosztásban és a folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett beosztásban 40 óránál hosszabb, de — a szolgálatteljesítési időkeret átlagában — heti 54 órát meg nem haladó szolgálatteljesítési idő állapítható meg, valamint készenléti jellegű beosztásban vagy folyamatos ügyeleti szolgálat ellátására szervezett beosztásban beleegyezésével foglalkoztatható az állomány nő tagja, a várandósság megállapításától a gyermek 3 éves koráig, valamint a gyermekét egyedül nevelő tagja a gyermeke 3 éves koráig.

I.9. A FEGYELMI FELELŐSSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

A fegyelmi felelősségről és a méltatlanság megállapításáról a Hjt. XIII. fejezete szól.

A fegyelmi jogkör magában foglalja:

- a fegyelmi eljárás megindítását;
- fegyelmi eljárás felfüggesztését;
- fegyelmi eljárás megszüntetését;
- figyelmeztetés alkalmazását;
- feddés kiszabását;
- megrovás kiszabását;
- szigorú megrovás kiszabását;
- beosztási illetmény csökkentését;

¹³ NKE stratégiai és intézményfejlesztési rektorhelyettes

- kötelező várakozásidő meghosszabbítását;
- pénzbüntetés kiszabását és felfüggesztését;
- pénzbírság kiszabását és e fenytés felfüggesztését;
- tiszt és közkatona estén a szolgálati viszony megszüntetését, avagy
- tiszt esetében lefokozást.

Fegyelmi eljárás felfüggesztendő az állomány tagja tartós távolléte, vagy egészségi állapota miatt, ha önhibáján kívüli okból az eljárási cselekményben nem tud részt venni, illetve ha az eljárási jogait nem tudja gyakorolni, továbbá, ha a kötelezettségzegés elbírálása olyan előzetes kérdéstől függ, melynek eldöntése bíróság, más hatóság, honvédségi szervezet vagy szakértő hatáskörébe tartozik.

Beosztási illetmény csökkentésének mértéke legfeljebb 20%, időtartama legfeljebb 1 év lehet.

Kötelező várakozási idő hosszabbításának időtartama 6 hónaptól 2 évig terjedhet.

A fegyelmi eljárás dékáni jogkörre válásával a teljes fegyelmi eljárás a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campus területén lefolytatható, megkönnyítve a számos személyesen végzendő eljárási cselekményt (személyes meghallgatások, kézbesítések, kioktatások, stb.). 2013 augusztusáig a fegyelmi jogkört a HVK Személyzeti Csoportfőnök gyakorolta, így a fegyelmi eljárás egy részét a campuson szolgálatot teljesítő katona ellen a Budapest V., Balaton utca 7-11. alatti HM I. objektumban kellett lefolytatni.

I.10. MÉLTATLANSÁG MEGÁLLAPÍTÁSA

Méltatlansági döntéseket tiszt és közkatona esetében a dékán hozza.

Méltatlan az a tartósan HHK-ra vezényelt, akit jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, kivéve, ha a Btk. 132. § (1) bekezdése szerint szabadságvesztés büntetését tölti. Méltatlan továbbá az is, akit a bíróság jogerősen felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, és előzetesen nem mentesített a büntetett előlélethez fűződő hátrányok alól, továbbá mindaz, aki magatartásával a Honvédség iránti közbizalom fenntartását súlyosan veszélyezteti, és emiatt nem várható el, hogy a Honvédség a szolgálati viszonyát fenntartsa.

A méltatlansági eljárásra a fegyelmi eljárás szabályai irányadók.

A legfontosabb különbség, hogy a méltatlansági eljárás esetében minden esetben a tartósan vezényelt szolgálati viszonya a „tét”.

I.11. KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉG MEGÁLLAPÍTÁSA

A kártérítési felelősség megállapításáról a Hjt. XIV. fejezete szól.

Ha a HHK-ra vezényelt nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható, a szolgálati viszonyából eredő kötelezettségének megszegésével okozott kárért kártérítési felelősséggel tartozik.

A káreljárás során a káreljárás megindítása, annak felfüggesztése és lezárása (kártérítés kiszabása, kárleírási és törlési javaslata) mind a dékáni jogkörök közé tartozik, ami természetesen nem terjed ki a tábornok rendfokozatúakra.

A tartósan vezényelt kárt és hiányt értelemszerűen csak a Nemzeti Közszerületi Egyetem vagyonában okozhatnak, így a leírás és törlés iránt az egyetem intézkedik.

I.12. TANULMÁNYI SZERZŐDÉS KÖTÉSE HAZAI KÉPZÉSEN TÖRTÉNŐ RÉSZVÉTELRE

A Vhr. 5. pontja alapján a HHK dékánja köti a honvédtiszti mesterképzés keretében nem induló, tervezett előmenetelhez kapcsolódó polgári mesterképzéshez, valamint a katonai képzés keretében nem induló, tervezett előmenetelhez kapcsolódó tanfolyam, képzéshez kapcsolódó tanulmányi szerződéseket — főtisztekkel bezárólag.

Amennyiben a tartósan vezényelt tanulmányi követelményeket önhibájából nem teljesíti, a tanulmányi támogatás megtérítésére vonatkozó fizetési felszólítást a dékán bocsátja ki.

I.13. VEZÉNYLÉS KÜLFÖLDI SZOLGÁLATRA

A Vhr. 10. pontja alapján két- vagy többoldalú megbeszélésekre, szakmai egyeztetésekre a HHK dékánja vezényli a HHK állományába tartozó katonákat — főtisztekkel bezárólag.

A HVK Személyzeti Csoportfőnökség csoportfőnökének jogosultsága maradt a vezénylés

- ideiglenes külföldi szolgálatteljesítésre;
- egy évet meg nem haladó időtartamra nemzetközi szervezetek hivatalaihoz, parancsnokságaira és katonai szervezeteihez, továbbá más ország védelmi minisztériumába, katonai parancsnokságára, illetve alakulatához;
- egy évet meg nem haladó időtartamra Magyarország önálló külföldi képviselőire és külföldön működő nemzeti szervezeteinél teljesített szolgálatra;
- egy évet meghaladó időtartamra béketámogató műveletben való szolgálatteljesítésre;
- egy évet meg nem haladó időtartamra béketámogató műveletben való szolgálatteljesítésre;
- humanitárius és katasztrófa-elhárítási műveletekben való részvételre;
- nemzetközi katonai megfigyelői és szaktanácsadói feladatok ellátására;
- egy évet meg nem haladó katonadiplomáciai tevékenységre;
- egy évet meg nem haladóan pályázat alapján nemzetközi szervezetekben való szolgálatteljesítésre;
- külföldi oktatói vagy tudományos tevékenység folytatására, valamint
- külföldi gyakorlaton, kiképzésen történő részvételre.

A vezénylések közül egyetlen típus alkalmazására van a dékánnak jogosultsága, de figyelembe véve a HHK alaprendeltetésű feladatait, a két- vagy többoldalú megbeszélésekre, szakmai egyeztetésekre vezénylés dékáni jogkörbe kerülésének gyakorlati haszna megkérdőjelezhetetlen.

I.14. A LAKHATÁSI TÁMOGATÁS, LAKÁSFENNTARTÁSI HOZZÁJÁRULÁS, KÖLTÖZKÖDÉSI ÁTALÁNY ENGEDÉLYEZÉSE

A lakhatási támogatás, lakásfenntartási hozzájárulás, valamint költözködési átalány kifizetésének engedélyezése — jogalapjuk megvizsgálását követően — dékáni parancsban történik.

I.15. ESETI PÓTLÉKOK MEGÁLLAPÍTÁSA

Az illetmény-megállapítás részét és jogkörét nem képező, eseti pótlékok (pl. gyakorlati pótlékok), készenléti és ügyeleti díjazások kifizetése — jogalapjuk megvizsgálását követően — a dékán javaslatára, Honvéd Vezérkar személyzeti csoportfőnök csoportfőnöki intézkedésében történik.

I.16. UTAZÁSI KÖLTSÉGTÉRÍTÉS

A munkába járással kapcsolatosan felmerülő utazási költségek kifizetésének engedélyezése — szükséges gyakorisággal — dékáni parancsban történik.

I. 17. JUBILEUMI JUTALMAK KIFIZETÉSE

A jubileumi jutalmak kifizetésének engedélyezése dékáni parancsban történik.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE**PETRUSKA Ferenc****Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám****I.18. SZOCIÁLIS TÁMOGATÁSOK BIZTOSÍTÁSA**

Szociális támogatás kifizetésének engedélyezése (temetési segély, tanévkezdési hozzájárulás, nevelési támogatás, stb.) — jogalapjának és fedezetének megvizsgálását követően — dékáni parancsban történik.

I.19. MUNKÁLTATÓI IGAZOLÁS

Telefonvásárláshoz és egyéb célokra a szolgálati viszonyra vonatkozó munkáltatói igazolások kiállítása szintén a dékáni feladatok részét képezi.

I.20. SZABADSÁG KIADÁSA

A szabadság megállapítása, kiadásának parancsban történő engedélyezése heti parancsban, valamint azok naprakész nyilvántartása dékáni feladat.

I.21. BELFÖLDI KIKÜLDETÉS

A belföldi kiküldetés a HHK dékánjának jogkörét képezi.

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem ügyvitele nem része a Magyar Honvédségnek, ügyvitele polgári ügyvitelként működik, ezért nyílt parancs kiadása nem tisztázott.

I.22. ÁLLOMÁNYTÁBLA-MÓDOSÍTÁS KEZDEMÉNYEZÉSE

A NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar állománytáblájának módosítására a dékán nem jogosult. A szükséges módosításokat a dékán a Honvéd Vezérkar Személyzeti Csoportfőnökség főnökének útján terjeszti fel a Magyarország honvédelmi miniszterének.

I.23. TARTÓSAN VEZÉNYELTEK ELLÁTÁSA

Mindezen túlmenően az NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karon történik a hazai felsővezetői tanfolyamra, valamint mesterképzésre vezényelt személyi állomány személyügyi-pénzügyi (adminisztráció, adatbekérés, személyes tanácsadás) ellátásának biztosítása, valamint ellátása.

I.24. EGYÉB DÉKÁNI FELADATOK

Mindezekon felül a Kar kommunikációs, rendezvény szervező feladatokat, valamint logisztikai támogatást is ellát.

II. LEHETSÉGES VÁLASZOK A DÉKÁNI JOGKÖRBŐVÍTÉSRE

A rendkívüli mértékben megnőtt dékáni jogkör ellátására megítélésem szerint három együttes válasz adható.

II.1. A HHK ÁLLOMÁNYTÁBLÁJÁNAK BŐVÍTÉSE

Az MH Altiszti Akadémia és az MH Ludovika Zászlóalj áll alaprendeltetésében a legközelebb a NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Karhoz.¹⁴

¹⁴ A NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar nem önálló hadrendi elem, az állományába tartozó hivatásos katonák a Hjt. 46. § (1) bek. c), valamint 53. § (1) bekezdése alapján vezényléssel kerülnek a Nemzeti Közszolgálati Egyetemhez.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

Az MH Altiszi Akadémia és az MH Ludovika Zászlóalj parancsnokának személyügyi főnökség áll rendelkezésre, továbbá munkájukat segíti a jogi és igazgatási főnökség, valamint a pénzügy részleg is. Ilyen szervezeti egységek a HHK dékánjának nem állnak rendelkezésre.

Jelenleg a 3 szervezet az alábbi létszamaránnyal¹⁵ (ellátók:ellátottak¹⁶) látja el alaprendeltetésű feladatait:

Pénzügyi feladatok ellátása		
MH Altiszi Akadémia	MH Ludovika Zászlóalj	NKE HHK ¹⁷
1:78	1:187	1:49
Személyügyi feladatok ellátása		
MH Altiszi Akadémia	MH Ludovika Zászlóalj	NKE HHK
1:68	1:56	1:195
Jogi és igazgatási feladatok ellátása		
MH Altiszi Akadémia	MH Ludovika Zászlóalj	NKE HHK
1:273	1:187	1:195

A HHK esetében a rendszeresített létszámot feltöltötték, így további bővítésre állománytábla-módosítás nélkül nincs lehetőség.

A HHK jelenlegi feltöltöttsége alapján javasolt törzslétszám a Vhr. 3. § (3) bekezdése alapján leadott és annak 3. § (2) bekezdés f) pontja szerinti állományilletékes parancsnoki jogkör gyakorlása, valamint a HHK alaprendeltetésű feladatainak ellátása érdekében a táblázat egyértelműen mutatja mely területek alulreprezentáltak.

Figyelembe kell venni, hogy a fenti területek ellátóinak létszáma a MH Altiszi Akadémia és az MH Ludovika Zászlóalj esetében a közeljövőben növekedni fog (feltöltés alatt vannak az üres beosztások), amelyre az állománytáblájukban rögzített létszámkeret lehetőséget is ad.

II.2. HM-NKE EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS MÓDOSÍTÁSA

A Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere és a Nemzeti Közszolgálati Egyetem rektora 2012. június 27-én NKE-SIR/86/2013. számon a Honvédelmi Minisztérium képzési igényeinek biztosítása érdekében együttműködési megállapodást (a továbbiakban: Megállapodás) írt alá.

Az állományilletékes parancsnoki jogkör leadásával az együttműködési megállapodás módosítására, illetve új megállapodás az alábbi pontokon szorul módosításra.

- Jogszabály-módosítások átvezetése: a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (Hjt.) helyébe 2013. július 1-jével a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (új Hjt.) lépett. Ez a Megállapodást 9 pontját érinti, amelyet módosítani szükséges.
- Megállapodás 10. pontját c) ponttal kiegészíteni indokolt, amellyel a szakmai kérdésben NKE HHK dékáni hivatalt vezetőjének szakmai kérdésekben utasításadási jogkör lenne biztosított a HHK valamennyi alkalmazottjával szemben az alábbiak szerint:

¹⁵ 2014. január 14-ei adatok alapján, amelyek megmutatják, hogy 1 fő ellátóra hány fő ellátott jut.

¹⁶ Az ellátottaknál figyelembe vettem az altiszt-, valamint tisztjelölteket, MSc képzésre, valamint hazai felsővezető-képzésre vezényeltet, de a HHK esetén az érintett (oktatott) egyetemi hallgatókat és közalkalmazottakat nem. A tanfolyamra-képzésre tartósnan vezényelték létszáma rendkívül változó, ellátásukat a HHK végzi.

¹⁷ A HHK logisztikai ellátása utaltsági rendben történik.

Felek megállapodnak abban, hogy a Hjt. 46. § (1) bekezdés c) pontja szerint az NKE-n szolgálatot teljesítők esetén, egymással kölcsönösen együttműködően eljárva:

- a) *szolgálati viszony létesítését, módosítását, valamint megszüntetését a Honvéd Vezérkar személyzeti csoportfőnöke;*
- b) *a rektorhelyettes munkakört betöltők kivételével az állományilletékes parancsnoki jogköröket a NKE HHK dékánja;*
- c) *a szakmai utasítási jogköröket — a rektorhelyettesi, valamint dékánhelyettesi beosztást betöltők kivételével — az NKE HHK dékáni hivatalvezetője gyakorolja.*

Jelenleg¹⁸ az Együttműködési Megállapodás teljes körű átdolgozása folyik a HVK Személyzeti Csoportfőnökség és a HHK illetékes vezetőinek bevonásával.

III.3. A KAR KÖZALKALMAZOTTAINAK SZEMÉLYÜGYI EGYETEMI ELLÁTÁSA

A gyakorlati tapasztalat az mutatja, hogy a HHK közalkalmazottainak személyügyi ellátását (illetmény-besorolás, pályázatok kiírása, személyi beszélgetések lefolytatása, beérkezett álláspályázatok formai elbírálása,¹⁹ adminisztratív feladatok az egyetem kártérítési felelősségének megállapításakor²⁰ stb.) az egyetem látja el, mégis számos adminisztratív feladat (közalkalmazottakról többcélú kimutatások elkészítése, kézbesítések közalkalmazottak számára és adatgyűjtés, étkezési csekkek és fizetési papírok kiosztása stb.), a HHK-n marad. A fenti okokból egyértelműen rögzíteni szükséges az NKE Humán-erőforrás Iroda ügyrendjében, hogy az iroda alaprendeltetésű személyügyi²¹ és humánfeladatait az egyetemi központban, valamint mindhárom karon és önálló intézeteken foglalkoztatási jogviszonyban állók esetében is ellátja.

IV. ÖSSZEFOGLALÓ

Az egyetem jogelődjének²² stabilizációs szakasza 2010. február 16. és 2011. március 24. között az egyetem működését és gazdálkodását stabilizálta. Az integrációs szakasza 2011. március 25. és 2011. december 31. között a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar integrációját a Nemzeti Közsolgálati Egyetembe megvalósította. A dékán vezetésével jelenleg a HHK magyar tisztképzés hagyományait megőrizve, valamint a jelen kor kihívásainak megfelelően végzi a honvédtiszt-jelöltek szakmai felkészítését ciklusos, egymásra épülő képzési rendszernek megfelelően, alap- és mesterképzésben is.

A dékán a Katonai Vezetőképző Intézet, a Katonai Üzemeltető Intézet és a Katonai Logisztikai Intézet, azaz a HHK három intézetének keretein belül irányítja az oktatást, és képzést, valamint a hadtudományi és katonai műszaki kutatást. A kari intézetek kiválóan képzett katona oktatókkal rendelkeznek és korszerű szaktantermekkel, laborokkal, nemzetközi szintű gyakorlatokkal felszereltek.

Az egyetem karai közül egyedül a HHK-n működik két doktori iskola is, a Hadtudományi Doktori Iskola és Katonai Műszaki Doktori Iskola, amelyek számos kutató és oktató szakembert adtak hazánknak.

A HHK-n folyó felsővezetői, valamint át- és továbbképző tanfolyamok szintén magas szintű, egyedi tudásbázist biztosítanak a beiskolázottaknak.

A nyelvi készségek elsajátítását az Idegennyelvi és Szaknyelvi Központ, a vizsgáztatást pedig Nyelvvizsgaközpont biztosítja. A tisztjelöltek, hallgatók és különféle tanfolyamokra beiskolázottak angol nyelven általános, valamint szaknyel-

¹⁸ Kézirat lezárva: 2014. január 14.

¹⁹ NKE Foglalkoztatási Szabályzat 11. § (1) bekezdése

²⁰ NKE Foglalkoztatási Szabályzat 64. § (7) bekezdése

²¹ A HHK-ra vezényeltek szolgálati jogviszonyának személyügyi feladatait a kar személyügyi főtisztje látja el.

²² Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

vi jelleggel STANAG 3 szintig, illetve a francia nyelv tekintetében a megfelelő szintű ARMA nyelvvizsga letételéig juthatnak el.

A legfontosabb kari feladat megítélésem szerint a megfelelő PhD fokozatos oktatók megtartása, illetve azok állományba kerülése. Mindenképpen javasolt ezért az oktatók valamennyi járandóságát, tekintettel a velük szemben támasztott szakmai és tudományos követelményekre — a NKE Rendészettudományi Karon szolgálatot teljesítőkhez hasonlóan — a szolgálati törvényben (Hjt.) rögzíteni.

A minőségi oktatás és kutatás második követelménye, hogy a karon az oktatókkal közvetlen foglalkozók, vezénylésüket, jogérvényesítésüket és közvetlen kiszolgálásukat-ellátásukat végzők létszámát emelni szükséges.

NKE HADTUDOMÁNYI ÉS HONVÉDTISZTKÉPZŐ KAR DÉKÁNJÁNAK RÉSZJOGKÖREI

Vhr. 1. melléklet 4. pontja (egyéb döntések):
Hjt. 81. § (1) bekezdés szerinti <i>más kereső tevékenység</i> engedélyezése;
A Hjt. 99. § (1) bekezdése szerinti <i>rész szolgálatteljesítés</i> engedélyezése
A Hjt. 22. § (2) bekezdése szerinti bejelentéssel kapcsolatos tudomásul vétel/tiltás (=szolgálati viszonyhoz nem kapcsolódó szervezettel fennálló tagsági viszony)
A Hjt. 25. § (1) bekezdése szerinti eltérés engedélyezése (=szolgálati hely szerinti településtől eltérő tartózkodási hely)
A Hjt. 25. § (4) bekezdése szerinti bejelentéssel kapcsolatos tudomásul vétel (=külföldre utazás)
Szolgálati idő kezdőnapok megállapítása, módosítása (tábornok kivételével)
"Katonai szolgálat halottjává" nyilvánítás (tábornok kivételével)
A Hjt. 94. § (2) bekezdés b) - c) pontja szerinti szolgálati beosztást betöltő állomány részére a szolgálatteljesítési idő meghatározása
A Hjt. 145. § (1) bekezdése szerinti fegyelmi felelősség megállapítása
A Hjt. 164. § (1) bekezdése szerinti kártérítési felelősség megállapítása
A Hjt. 201. § (3) bekezdésében foglaltak alapján történő engedélyezése (tábornok kivételével)
Vhr. 5. pontja: Tanulmányi szerződés kötése hazai képzésen történő részvételre
Honvédtiszti mesterképzés keretében nem induló, tervezett előmenetelhez kapcsolódó <i>polgári mesterképzés</i> (tábornok kivételével)
<i>Katonai képzés keretében nem induló, tervezett előmenetelhez kapcsolódó tanfolyam, képzés</i> (tábornok kivételével)
<i>A tanulmányi támogatás megtérítésére vonatkozó fizetési felszólítás</i>
Vhr. 10. pontja: Vezénylés külföldi szolgálatra:
<i>Vezénylés két vagy többoldalú megbeszélésekre, szakmai egyeztetésekre</i>
<i>Egyéb állományilletékes feladatkörök:</i>
<i>munkába járással kapcsolatosan felmerülő utazási költségek</i>
<i>lakhatási támogatás, lakásfenntartási hozzájárulás, költözködési átalány engedélyezése</i>
<i>fizetési felszólítás kibocsátása</i>
az illetmény megállapítás részét nem képező, <i>eseti pótlékok</i> (pl. gyakorlati pótlékok), díjazások kifizetése <i>készenléti és ügyeleti</i>
telefonvásárlási és egyéb, <i>szolgálati viszonyra vonatkozó munkáltatói igazolások kiállítása</i>
<i>jubileumi jutalom kifizetése</i>
<i>munkaköri jegyzék módosítása</i>

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

PETRUSKA Ferenc

Budapest, 2014.
7. évfolyam 2. szám

<i>szociális támogatások biztosítása</i> (pl. tanévkezdési hozzájárulás, nevelési támogatás)
<i>belföldi szolgálati kiküldetések</i> (az NKE ügyvitel nem része a Magyar Honvédségnek, ügyvitele polgári ügyvitelként működik – nyílt parancs kiadásának kérdése nem tisztázott)
<i>szabadság megállapítása, kiadásának parancsban/határozatban történő engedélyezése, naprakész nyilvántartása</i>

Kulcsszavak: felsőoktatás, honvédtisztképzés, dékán, rektor, jogutódlás, szolgálati jogviszony, jogkör felsőoktatás, honvédtisztképzés, dékán, rektor, jogutódlás, szolgálati jogviszony, jogkör

Keywords: higher education, officer training, dean, president, change in legal status, official legal relation, tether

JOGSZABÁLY JEGYZÉK

1. Egyes törvényeknek a központi költségvetésről szóló törvény megalapozásával összefüggő, valamint egyéb célú módosításáról szóló 2012. évi CCVIII. törvény
2. A közszférában alkalmazandó nyugdíj-politikai elvekről szóló 1700/2012. (XII.29.) Korm. határozat
3. A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (Nftv.)
4. A Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény (Hjt.)
5. A honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény (új Hjt.)
6. A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.)
7. A nyugdíjazásra vonatkozó kormányhatározat végrehajtása jogviszonyonként is eltérő: a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.).
8. A közalkalmazottak jogállásáról 1992. évi XXXIII. törvényben (Kjt.)
9. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.)